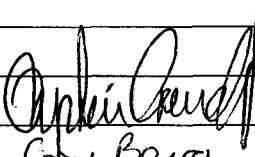
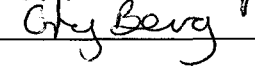

KI-notat nr.: 53/2009 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Nesset Kraft AS - Grytneselva kraftverk		
Fylke/kommune:	Møre og Romsdal/Nesset kommune		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Pernille D. Bruun	Sign.:	
Dato:	26 OKT 2009		
Vår ref.:	NVE 200705694-11 rm/pbr		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Nesset Kraft AS - Søknad om tillatelse til bygging av Grytneselva kraftverk i Nesset kommune, Møre og Romsdal

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	5
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	8
Tilleggsopplysninger	10
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	13
NVEs vurdering	19
Konklusjon	23
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	24

Sammendrag

Søknaden fra Nesset Kraft AS gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Grytneselva kraftverk i Grytneselva i Nesset kommune, Møre og Romsdal og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Utbyggingsområdet drenerer til Eresfjorden i Nesset kommune.

Inntaket i Grytneselva skal etableres på kote ca. 617. Det omsøkte prosjektet vil utnytte et fall på 592 m og gi en årlig produksjon på 18,7 GWh. Kraftverket er planlagt med en effekt på 5,9 MW. Planlagt maksimal slukeevne er 1,19 m³/s og minste slukeevne er 0,06 m³/s. Slukeevnen blir 225 % av middelvannføringen.

Det foreslås slipp av minstevannføring i Grytneselva på 40 l/s i tiden 01.05 – 30.09 og fritak for minstevannføringspålegg resten av året.

Godvikbekken og Breivikbekken skal overføres til inntaket i Grytneselva via en åpen kanal. For disse to bekkene er det ikke foreslått minstevannføringsslipp.

Det foreligger to alternativer for vannveien, ett med kraftstasjon i dagen og ett med kraftstasjon i fjell. For begge alternativene vil utløpet fra kraftstasjonen gå til sjø.

Bortsett fra planlagt vei fra riksvei 660 til kraftstasjonen/tunnelpåhugget skal det bare anlegges midlertidige veier.

Overskuddsmasser fra tunneldriften skal deponeres på egnet sted ved påhugget til tunnelen.

Neset kommune kan tilrå at Grytneselva blir bygd ut med tanke på kraftproduksjon selv om utbyggingskostnadene er på grensen av det forsvarlige med dagens strømpris (pr. 06.09.07). Kommunen tar ikke stilling til de to alternativene. Kommunen ber om at det blir tatt hensyn til vannforsyningen til to hytter og krever at det blir bygget klopper over overføringskanalen. Kommunen skriver videre at det bør vurderes nøye om massedeponiet bør legges i det nærliggende sandtaket.

Møre og Romsdal fylke går ikke imot bygging av kraftverk i Grytneselva, men har flere merknader til prosjektet. Fylket tilrå at det blir satt krav om helårlig minstevannføring i Grytneselva. Dersom Breivikbekken og Godvikbekken skal overføres bør det settes krav om minstevannføring også i disse. Fylket mener at det bør redegjøres for et alternativ med kraftstasjon nær Grytneselva og tilbakeføring av vann til denne elven. Muligheten for plassering av overskuddsmasser i eksisterende massetak må også utredes.

Sametinget har ingen spesielle merknader til prosjektet.

Fordelene ved bygging av Grytneselva kraftverk er at kraftverket vil gi ca. 18,7 GWh i ny årlig produksjon slik planen foreligger. I tillegg vil tiltaket kunne bidra til lokal verdiskapning og til opprettholdelse av næringsgrunnlag og lokal bosetting.

Ulempene ved bygging av Grytneselva kraftverk er først og fremst knyttet til redusert vannføring i Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken, til overføring av de to bekkene i åpen kanal og til massedeponiet. Slipp av minstevannføring i Grytneselva hele året og i sommersesongen i Breivikbekken og Godvikbekken vil bidra til at elvenes betydning som landskapselement til en viss grad kan opprettholdes. Minstevannføring vil sikre livsbetingelser for vanntilknyttet plante- og dyreliv.

Terrenginngrepene i form av inntak, overføringskanal og rørgate er planlagt ovenfor tregrensen i et åpent terreng. Eventuelt anleggsarbeidet må derfor gjennomføres på en skånsom måte. Et krav om at alle veier unntatt vei til kraftstasjon, skal være midlertidige og tilbakeføres begrenser omfanget av de varige virkningene av terrenginngrepene.

NVE mener videre at med kraftstasjonen i fjell etter alternativ B og overskuddsmasser fra tunneldrift og anleggsarbeid i nedre del av prosjektområdet fortrinnsvis deponert i eksisterende massetak, vil virkningene også i nedre del av prosjektområdet være begrenset.

Etter en helhetlig vurdering er NVE kommet til at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Neset Kraft AS konsesjon etter vannressursloven § 8 til bygging av Grytneselva kraftverk og til overføring av Breivikbekken og Godvikbekken. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Fra søknaden gjengir vi følgende tabell over hoveddata for kraftverket:

"Tabell 2.1. Hoveddata for kraftverket

<i>Alternativ</i>	<i>Alternativ A</i>	<i>Alternativ B</i>
<i>Nedbørfelt inkl. overføringer (km²)</i>	■ 7,8	■ 7,8
<i>Middelvannføring inkl. overføringer (m³/s)</i>	■ 0,53	■ 0,53
<i>Alminnelig lavvannføring Grytneselva (m³/s)</i>	■ 0,04	■ 0,04
<i>Inntak kote (moh)</i>	■ 617	■ 617
<i>Utløp kote (moh)</i>	■ 25	■ 25
<i>Fallhøyde (m)</i>	■ 592	■ 592
<i>Midlere energiekvivalent kWh/m³</i>	■ 1,339	■ 1,339
<i>Slukeevne, maks (m³/s)</i>	■ 1,19	■ 1,19
<i>Slukeevne, min (m³/s)</i>	■ 0,06	■ 0,06
<i>Tilløpsrør/sjakt, diameter (mm)</i>	■ 800/900	■ 800/900
<i>Tunnel, tverrsnitt (m²)</i>	■ 12,5	■ 12,5
<i>Tilløpsrør/sjakt/tunnel, lengde (m)</i>	■ 1490/485/590	■ 1490/510/590
<i>Installert effekt, maks (MW)</i>	■ 5,9	■ 5,9
<i>Brukstid (t)</i>	■ 3200	■ 3200
<i>Produksjon, vinter (01.10 – 30.04) (GWh)</i>	■ 7,0	■ 7,0
<i>Produksjon, sommer (01.05 – 30.09) (GWh)</i>	■ 11,7	■ 11,7
<i>Produksjon, årlig gjennomsnitt (GWh)</i>	■ 18,7	■ 18,7
<i>Utbyggingskostnad (mill.kr)</i>	■ 62,4	■ 62,1
<i>Utbyggingspris (kr/kWh)</i>	■ 3,3	■ 3,3

Tabell 2.2 Hoveddata for det elektrisk anlegget

■ <i>Generator (begge alt.)</i>	■ <i>Ytelse (mva)</i>	■ <i>Spennning (kV)</i>
■	■ 6,9	■ 6,6
■ <i>Transformator (begge alt.)</i>	■ <i>Ytelse (mva)</i>	■ <i>Omsetning (kV)</i>
■	■ 6,9	■ 6,6/22
■ <i>Kraftlinjer (begge alt.)</i>	■ <i>Lengde (km)</i>	■ <i>Nominell spenning (kV)</i>
■	■ 0,4	■ 22

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nettet Kraft AS, datert 31.05.2007, om tillatelse etter vannressursloven til bygging av kraftverk i Grytneselva:

Nettet Kraft AS ønsker å utnytte deler av fallet i Grytneselva, og søker herved om tillatelse til følgende utbygging:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Grytneselva kraftverk
- å overføre vann fra Godvikbekken (ca. kote 638) og Breivikbekken (ca. kote 630) i en kanal til inntaket i Grytneselva (ca. kote 617)

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Grytneselva kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden

Nødvendig opplysninger om utbyggingsplanene fremgår av vedlagte utredning. Vi ber om en snarlig behandling av søknaden.

Det opplyses at det er inngått avtale med grunneierne med fallrettigheter om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektet.

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Nesset kommune fattet følgende vedtak i formannskapsmøte 06.09.2007:

"Nesset kommune vil kunne tilrå at Grytneselva vert bygd ut med tanke på kraftproduksjon sjøl om utbyggingskostnadene er på grensa av det økonomisk forsvarlige med dagens strømpris.

Kommunen ser små skilnader på dei to alternativene med omsyn til ulike miljøverdiar og vil derfor ikkje legge føringar på kva alternativ som bør velgjast.

Nesset kommune ber om at vassforsyning til dei to hyttene som tar vatnet sitt fra Godvikbekken blir teke omsyn til.

Det er og eit krav fra kommunen at det vert bygd 3-4 klopper over kanalen som skal gravast på fjellet. Dette med omsyn til friluftslivet.

Det bør nøye vurderast om massedeponiet bør leggst til det avslutta sandtaket 2-3 hundre m mot Bugge. Blir det liggande ved Breivikbekken, må utbyggjar sørgje for at deponiet vert minst mogleg synlig.

Nesset kommune gir dispensasjon fra kommuneplanen til tiltaket."

Fra saksutredningen som lå til grunn for kommunens vedtak referer vi følgende:

"(.....)

Vurdering av saksbehandler

Dette prosjektet vil gje ein betydeleg kraftproduksjon, men vil bli ei dyr utbygging. Heilt på grensa av det som vil vere rekningsssvarande (kr 3,30 pr. kWh). Tiltaket vil ha små negative konsekvenser for landskapet, det biologiske mangfaldet, friluftslivet og kjente kulturminner.

Tiltaket vil heller ikkje påverke det inngrepsfrie naturområde som ligg omkring Blåfjellet. Ei overføring av vatn fra Godvikbekken kan skape vanskar for dei to hyttene i Godvika som hentar vatnet sitt fra denne bekken.

Den lange kanalen som skal gravast fra Godvikbekken og Breivikbekken til inntaksdammen i Grytneselva, kan bli til ulempe for friluftslivet. Nesset kommune vil derfor at det skal byggast nokre klopper over denne kanalen som folk kan bruke når dei går i området. Nesset kommune forutset også at det vert minstevassføring i både Grytneselva, Godvikbekken og Breivikbekken.

Massedeponiet i Breivika vil bli 3-5 da stort og ha ei høgde på 5m. Dette er eit betydeleg deponi som det er om å gjere å legge så skånsomt i terrenget som mogleg.

Det ligg eit avslutta grustak 2-3 hundre m mot Bugge. Saksbehandlar meiner at dette er eit godt alternativ for plassering av massedeponiet. Her er det alt eit stort sår i landskapet.

Kommunen ber om at dette momentet vert nøye vurdert.

(.....)"

Møre og Romsdal fylke skriver i brev av 13.09.2007 følgende:

"Bakgrunn

- Grytneselva kraftverk vil utnytte fallet i Grytneselva frå kotehøgde 617 ned til eit kraftverk på kote 25. Vidare vil ein overføre vatn frå Godvikbekken (kote 638) og Breivikbekken (kote 630) via ein open kanal (1200 m lang) til inntaket i Grytneselva.
- Maksimal slukeevne er på $1,19 \text{ m}^3/\text{s}$. Dette er ca. 225 % av middelvassføringa, som er oppgitt til $0,53 \text{ m}^3/\text{s}$. Minimum slukeevne er på $0,06 \text{ m}^3/\text{s}$ og alminneleg lågvassføring i Grytneselva er rekna til $0,04 \text{ m}^3/\text{s}$.
- Det er føresett minstevasføring tilsvarende alminneleg lågvassføring ($0,04 \text{ m}^3/\text{s}$) i perioden 01.05-30.09. Resten av året er det ikkje planlagt minstevasføring.
- Vassvegen er vist som to alternativ A og B på henholdsvis 2,6 og 2,0 km. Begge alternativa inneber boring av sjakt frå kote 475. Alternativ A vil ha kraftstasjon i dagen ved Breidvika, medan alt. B har kraftstasjonen i fjell.
- Til kraftstasjonen/tunnelpåhogg blir det bygt ein 75 m lang tilkomstveg.
- For begge alternativa er rekna med ein midlare årsproduksjon på ca. 18,7 GWh med installert effekt på 5,9 MW.
- Utbyggingspris er rekna til 3.3 kr/kWh.

Vurdering

I konsesjonssaker vil Møre og Romsdal fylke kome med synspunkt på dei framlagte planane med særleg vekt på miljø (inkludert fisk og almenne interesser), forureining, landbruk og kulturminne.

Til dette prosjektet har vi følgjande merknader:

Natur - og miljøvern

Botanikk

Ein gjennomgang av den botaniske delen av rapporten gir inntrykk av at ein del av prosjektområdet omfattar den prioriterte naturtypen rik edellauvskog. Dette på grunn av indikatorartar som alm og ask. I ein slik samanheng bør det nevnt at alm no er definert som ein raudlistart. Elles er denne rike edellauvskogstypen tidligare registrert litt lenger inne i fjorden. Jfr. også edellauvskogregistreringa like nord for Grytneselva.

Når biologisk sett viktige skogstypar først er registrert i prosjektområdet, burde det vere ein enkel sak for konsesjonssøkaren å vise dei på eit kart og gi dei for eksempel ein A, B eller C-verdi. Først da har vi eit tilstrekkeleg grunnlag for å sjå dei planlagte naturinngrepa i samanheng med dei verdifulle skogstypane som tross alt finst i den nedre delen av området.

Når det gjeld naturfaglege verdiar knytt til kløftesamfunn har vi inntrykk av at det kun er Grytneselva som er vurdert og at det manglar tilsvarende vurderingar for Breivikbekken og Godvikbekken. Mindre vassdrag kan naturfagleg sett vere vel så interessante som større. Dette kan blant annet vere avhengig av om vassdraget er slik forma at det held att gamalt trevirke.

Minstevasføring

Den omsøkte slukeevna for kraftverket er høg (om lag 225 % av middelvassføringa). Grytneselva vil få minimal minstevasføring i sommarhalvåret og det er ikkje lagt opp til minstevasføring frå september til mai. Tilsvarende er det ikkje lagt opp til minstevasføring i Breivikbekken og Godvikbekken for nokre deler av året.

Landskapskvalitetane langs Grytneselva vil bli vesentleg redusert, men store deler av elva (særleg midtpartiet) har lite innsyn. Breivikbekken og Godvikbekken har begge vidt innsyn. Sjølv om flaumane i desse bekkane ikkje vil bli overført til Grytneselva er overføringskanalen dimensjonert til å ta 225 % av middelvassføringa. Utan minstevassføring vil det derfor bli fleire og meir langvarige periodar utan vatn i desse.

Det ligg føre svært lite kunnskap om ferskvassfaunaen i vassdraget. Vasslevande insekt og andre organismar som både fisk og fuglar lever av er avhengig av ei viss minstevassføring i elva. Det er minimumsvassføringa som vil vere kritisk faktor for desse organismane. Den foreslåtte minstevassføringa i Grytneselva kan synest i minste laget og det bør også vere heilårleg minstevassføring, sjølv om den eventuelt kan differensierast etter dei naturlege variasjonane i vassdraget. Dette også fordi det ikkje vil vere særleg restareal som vil bidra med vatn nedstraums inntaket. Dersom dei to bekkane skal overførast bør det også bli sett krav om minstevassføring både i Breivikbekken og Godvikbekken.

Landskapsinngrep

Overføringskanalen på 1200 m vil vere eit tydeleg landskapsinngrep i øvre del av området. Søknaden er også lite tydeleg på at kanalen vil ta inn 9-10 mindre bekkar i tillegg til dei to nevnte bekkane. Dette er bekkar som i dag bidrar til den totale vassføringa særleg i Grytneselva. Konsekvensane av dette er lite diskutert i søknaden.

Dersom ei overføring av bekkane via ein kanal skal godkjennast må det setjast krav til at kanalen får ei landskapsmessig tilpassing slik at den følgjer terrengformene og ikkje blir lagt som ei snorrett line mellom inntaka. Oppgravde massar må planerast ut eller fjernast slik at dei ikkje blir liggande som ein voll langs kanalen. Det må ikkje anleggast permanent veg langs kanalen.

I søknaden er det vidare oppgitt at det ikkje skal vere permanente vegar knytt til vassvegen, men under pkt. 3.10 blir det vist til at vegen langs røyrtraseen vil vere nyttig i samband med skogsdrift. Dette er derfor eit uklart punkt og vi føreset at anleggsvegar blir tilbakeført med stadeigne massar.

Plassering av kraftstasjon

Søknaden inneber at vatnet frå både Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken vil kome ut i sjøen på ein stad der det ikkje kjem ei elv i dag. I småkraftutbyggingar er det normale at vatnet blir ført tilbake til hovudelva før det går i sjøen. Dette er viktig med omsyn på det biologiske mangfald (særleg fisk og vasslevande organismar) i utløpsområdet, men har også betydning for landskapsopplevinga på denne strekninga.

Plassering av kraftstasjon og overskotsmassar på den omsøkte lokaliteten vil også innebere nye landskapsinngrep nær riksvegen. Ved Grytneselva ligg det i dag eit større massetak og sør for elva går det ein skogsveg eit stykke opp i lia. Etter vårt syn bør ein vurdere å plassere kraftstasjonen i dette området slik at vatnet kan førast tilbake til elva og overskotsmassane lagrast i massetaket. Dette bør utgreiast før endeleg behandling av konsesjonsøknaden.

Konklusjon

- Vi rår til at det blir sett krav om heilårleg minstevassføring i Grytneselva.
- Dersom Breivikbekken og Godvikbekken skal overførast bør det også setjast krav om minstevassføring i desse.
- Viktige skogstypar som er registrert i prosjektområdet bør visast på kart og verdisetjast.

- *Ved ei eventuell godkjenning av overføringskanalen må det setjast krav om god terrengtilpassing og planering av oppgravde massar.*
- *For å utvide avgjerdsgrunnlaget for konsesjonsbehandlinga bør det utgreiast eit alternativ med kraftstasjon nær Grytneselva slik at utløpsvatnet kan gå tilbake til hovudelva og overskotsmassar plasserast i eksisterande massetak.*
- *Vi kan ikkje sjå at det er naudsynt med særskilt behandling etter laks- og innlandsfisklova.*
- *Vi kan ikkje sjå at utbygginga vil føre til slik fare for forureining at det er naudsynt med særskilt behandling etter forureiningslova.”*

Sametinget skriver i brev av 07.08.2007 følgende:

”Etter vår vurdering av beliggenheten og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til planforslaget.

Skulle det likevel under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustufter, gammeltufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Møre og Romsdal fylkeskommune.”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 05.02.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

”Viser til Deres brev av 25.09.07 vedrørende innkomne høringer ifb med vår konsesjonssøknad.

Vi registrerer at 3 instanser har gitt sin uttale og det er

- 1. Sametinget av 07.08.2007*
- 2. Møre & Romsdal fylke av 13.09.2007*
- 3. Nesset kommune av 12.09.2007*

Vi har i samråd med vår konsulent Sweco Grøner AS gjennomgått høringene og skal få gi følgende kommentarer:

Til 1:

Sametinget har ingen spesielle merknader til planforslaget og vi har merket oss det øvrige som måtte gjelde ukjente samiske kulturminner som eventuelt måtte dukke opp ifb med et nyanlegg.

Til 2:

Det er spesielt to forhold i høringsuttalelsen til M&R fylke vi mener trenger kommentarer, her blir disse kommentert rent teknisk og miljømessig.

Ønske/krav om minstevannføring fra bekkeinntakene i Breivikbekken og Godvikbekken

Bekkeinntak blir bygd slik at de sluker alt vannet som renner inntil vannføringen blir så stor at kapasiteten er brukt opp. Da vil overskytende vann gå til flomtap i bekken. Det er ingen regulering av vannivået i inntaket, og det er derfor heller ikke råd å slippe forbi en kontrollert vannføring. Dersom det skal slippes kontrollert minstevannsføring fra et ordinært bekkeinntak, må vannivået reguleres med automatikk, noe som vi ikke kjenner til er gjort andre steder i Norge. Vinters tid vil slike bekkeinntak fryse helt inn, og det er ikke sannsynlig at slik automatikk ville fungere vinterstid uten omfattende installasjoner.

Neset Kraft AS ønsker ikke å vurdere et opplegg med minstevannsføring fra bekkeinntakene, men vil heller eventuelt se etter andre avbøtende tiltak om det skulle bli krav om det.

Fra miljørådgiver i Sweco Grøner AS, er verken Breivikbekken eller Godvikbekken funnet å ha spesielle verdier ifb med biologisk mangfold. Miljørapporten viser til at det ikke er større fosser som gir forekomst av fosserøykvegetasjon ved bekkene. Det ble heller ikke påvist andre prioriterte naturtyper ved bekkene. De naturtypene som er påvist tidligere har ingen tilknytning til selve vannstrengene. På grunn av at bekkene har et bratt fall og ustabil vannføring, vil de ha lav tetthet av ferskvannsinsekter. Dette forklarer sannsynligvis også at fossefall heller ikke ble påvist.

Bekkene har heller ingen vesentlig verdi for fisk, både pga. sin utforming og det faktum at små vannføringer gir at de ikke er egnet leveområde for fisk, siden de periodevis tørker ut og bunnfryser om vinteren. Grytnesbekken er den eneste av de tre bekkene som forventes å kunne ha sporadisk oppvandring av anadrom laksefisk, men heller ikke denne elva har egenproduserende stamme.

Breivikbekken og Godvikbekken betyr mer for landskapet enn Grytneselva, som renner mer skjult. Bekkene synes godt fra et stort område og er tidvis derfor tydelige landskapselementer. Allerede i dag er det perioder hvor disse bekkene har lav/ingen vannføring og følgelig også lite synlige. I flommer er de imidlertid viktigere. Etter utbygging vil fremdeles flommer gi disse bekkene landskapsbetydning, siden man ikke skal utforme inntakene slik at alt vannet forsvinner. Det vil bli lengre perioder med lav vannføring enn i dag, men spesielt i våte år vil fraføringen av vann være vanskelig å se.

Breivikbekken og Godvikbekken er to av i alt 19 uregulerte bekker rundt Eresfjorden som renner i et omtrent like bratt terreng før utløpet i fjorden. På bakgrunn av dette kan man vanskelig hevde at fraføring av vann fra de berørte bekkene reduserer landskapskvaliteten på influensområder i særlig grad. Hovedmengden av de som opplever bekkene rundt Eresfjorden (fra bil), har for øvrig utsikt til bekker og fjorden kun på den motsatt side av prosjektet.

Fraføring av vann i Breivikbekken og Godvikbekken har ingen eller liten betydning for andre miljøtema.

Et avbøtende tiltak skal være samfunnsøkonomisk fornuftig, noe som betyr at det må være avstemt både i forhold til miljømessig gevinst og eventuelt tap av produksjon/økt kostnad. På bakgrunn av forholdsvis liten gevinst for miljøtemaene, men økte kostnader og betydelige tekniske vanskeligheter, er det vanskelig å se at en minstevannføring i bekkene kan forsvares som avbøtende tiltak.

Ønske/krav om nytt alternativ med utløp i Grytneselva

Dette alternativet er tidligere vurdert, men funnet for kostbart til at prosjektet blir realiserbart. Årsaken til dette ligger i en betydelig dyrere vannveg, styrt av de topografiske og geologiske forholdene på stedet. Det vil derfor være lite sannsynlig at Nesset Kraft AS finner det interessant å søke om prosjektet i det hele tatt dersom vi blir "tvunget" til å gå for det alternativet. Det er likevel sannsynlig at innenfor en 10-års periode (5 + 5 år som konsesjonene gjelder for) kan markedsverdien på kraften bli så høy at alternativet likevel blir interessant å bygge ut, men som sagt ikke i dag.

Miljømessig sett har Grytneselva ingen registrert stamme med anadrom laksefisk, og etter fiskefaglig undersøkelse er det også vurdert som svært tvilsomt at den har egen stamme. Som i flere andre liknende elver, er det imidlertid sannsynlig at spesielt sjøørret sporadisk kan gyte og vokse opp der, selv om dette ikke er påvist. Det er bare noen hundre meter av elvestrekningen som kan brukes. Selv om det er planlagt minstevannføring i Grytneselva, er det sannsynlig at denne eventuelle sporadiske oppvandringen på sikt kan forsvinne. Som miljørapporten sier, vil ikke dette ha noe å si for bestandssituasjonen rundt Eresfjorden, men man vil altså kunne opprettholde muligheten for slik sporadisk gyting og oppvekst av sjøørret ved å slippe vannet tilbake i elveløpet. En slik endring av prosjektet vil ikke føre til vesentlige positive endringer for andre miljøtema.

Basert på vurdering av kost og nytte, er ikke flyttingen av utløpet så formålstjenelig at det kan forsvares som et avbøtende tiltak i dette prosjektet.

Til 3:

Nesset kommune ser små forskjeller på de to alternativer med hensyn på de ulike miljøverdier og vil derfor ikke legge føringer på hvilket alternativ som bør velges. Dette synes fornuftig etter Nesset Kraft AS sin mening.

Ønske om å bygge noen klopper 3 - 4 stykker over kanalen som skal graves på fjellet vil være gjennomførbart og synes greit å forholde seg til.

Vi ser heller ikke på dette med vanntilførsel til de to hyttene som særlig problematisk, da vi anser at vannsig i grunn vil være tilstrekkelig til å tilfredsstille den bruken som er i dag selv etter en utbygging. Her kan det om problemer skulle oppstå, gjerne løses ved å grave noen enkle brønner i nærheten av hyttene.

Det vil videre bli sørget for at massedeponiet fra anlegget blir plassert og arrondert slik at dette ikke vil bli til sjenanse for folk flest, enten ved å legge dette til eksisterende avslutta sandtak eller i nærheten av nytt utløp."

Tilleggsopplysninger

Sweco har i notat av 16.09.08 kommet med presiseringer og avklaringer:

1. Bakgrunn

I forbindelse med konsesjonsbefaring den 12.06.08 med NVE, ble reist en del spørsmål som tiltakshaver Nesset Kraft AS og hans rådgiver SWECO Norge AS ønsker å få belyst grundigere gjennom dette notatet. Etter som avklaringer og tilleggsopplysninger kun gjelder vannveien i prosjektområdets øvre del frem til topp sjakt, gjelder suppleringene i dette notatet for både alternativ A og B.

Dette notat blir derfor å betrakte som et supplement til selve konsesjonssøknaden datert den 31. mai.2007.

2. Midlertidig vegbygging

Det er ikke planlagt å bygge permanente veier i forbindelse med bygging av dam, rørgrøft og kanal eller inntak. Dette står også presisert i konsesjonssøknaden under Veibygging — Felles for alternativ A og B side 22 av 43. Derimot så vil det bli etablert midlertidig anleggsveier i området. For å få gjennomført de planlagte arbeidene her, må det benyttes større maskiner med vekt rundt 20 tonn. Vi ser for oss at entreprenør må ta opp som min. en gravemaskin og en dumper. Da anlegget er tenkt gjennomført veiløst, er planen å få tatt inn maskinene langs en trase som tidligere er benyttet i forbindelse med bygging av ny 400 kV kraftlinje. Spor etter inn- og uttransport i forbindelse med etableringen av 400 kV var generelt lite synlig så få år etter maskinkjøring i terrenget. Ca. 400 m ovenfor inntaksdam, krysset omtalte faring for maskintransporten det nordligst av elveløpene til Grytneselva. Bekke- og elveløp i dette området hadde gravd ut flere raviner, og blottlagt forekomster av sand og grus. Det er i dette området vi ser for oss å benytte forekomstene til omfyllingsmasser rundt rør, og som beskyttelseslag på membran i kanal. Med dette som utgangspunkt må det da etableres en midlertidig anleggsvei med antatt lengde på ca. 400-500 m fra foreslått uttaksområde og ned til inntaksdam. Fra inntaksdammen deler anleggsveien seg videre i to. En anleggsvei går langs grøftetraseen og frem til topp sjakt. Antatt lengde på anleggsveien er 1500 m. Den andre anleggsveien følger traseen til kanal med start i Godvikbekken. Etter som kanalen må bygges med jevnt fall fra inntaksdammen i Grytneselva til Godvikbekken, faller etableringen av anleggsveien som del av grunnarbeidet av kanalen. I skrånende terreng legges vegen delvis i skjæring. Anleggsveien blir like lang som kanallengden ca. 1200 m. I begge traseen er det til dels store mengder stein som må kjøres bort. Ved å etablere en funksjonell anleggsveg kan overskuddsmasser lett kjøres til permanente deponi, samt at prosesserte masser lett kan kjøres ut ved etablering av rørgrøft og kanal. Alle veier tilstrebes lagt igjen til opprinnelig terrengnivå. Før maskinene trekker seg ut av anleggsområdet samme veg som de kom inn, arronderes terreng og deponier slik at alle sår etter inngrepene i forbindelse med denne utbyggingen blir minst mulig.

Se vedlegg 1

3. Massetak

For at prosjektet skal kunne realiseres er man avhengig å kunne hente ut masser fra massetak innenfor anleggsområdet. Å tenke seg å få brakt inn masser utenifra, er urealistisk. Som nevnt under pkt 2, er de beste forutsetningene for å finne brukbare masser i ravineområdet ca 300-500 m oppstrøm inntaksdam. Antatt behov for prosesserte masser i et massetak vil ligge i størrelsesorden mellom 3.000 til 5.000 m³. Utforming av massetaket avklares i detaljplanen.

Se vedlegg 1

4. Inntaksdam

Det som styrer plasseringen av dammen og damhøgden, er:

- høydeforskjellen mellom Godvikbekken og inntaksdammen i Grytneselva
- høydeutgang i terrenget på rørtraséen fra inntaksdammen
- ønsket om størst mulig magasinivolum i inntaksbassenget

Damplasseringen vil bli noe lengre ned enn vist på bilde i konsesjonssøknaden. Her er dammen plassert rett nedstrøms samløpet i Grytneselva. Etter som Grytneselva fører med seg til dels store mengder sedimenter, må utformingen og plasseringen av inntakdam ta særlig hensyn til dette problemet. I konsesjonssøknaden er omsøkt en damhøgde på 4 m. Damhøgden kan pga.

punktene i ovennevnte vurdering, bli 6 m. Vi ønsker derfor å oppjustere damhøyden til 6 m i søknaden.

5. Avbøtende tiltak med mer

Under pkt 4 Avbøtende tiltak i konsesjonssøknaden, står det oppført under Opprydding og revegetering: "grøftemasser vil fortløpende benyttes til å fylle igjen traseen der vannveien graves ned." Vi ønsker å supplere med at overskuddsmasser i forbindelse med etablering av vannveien fraktes til forhåndsgodkjente deponi. Vi ser for oss at det kan bli en del store steiner som må fjernes.

Vi vil også kommentere det forhold at kanalen som skal bygges mellom Godvikbekken og inntaksdammen i Gryneselva, ikke vil skape erosjonsskader på terrenget om vannet skulle gå over sine bredder. Det begrunnes med at de bekker som i dag har løp på tvers av planlagt kanal, er svært grunne pga store mengder med stein i overflaten som beskytter en evt. utvasking og massetrassport.

Under Trasévalg står det; "det vil også bli tatt hensyn til eventuelle kulturminner og andre viktige funn som når man gjør detaljstikking av trase, både for stasjonsplassering, vannvei og ordinær vei. Under befaringen ble det spurt om hva som skulle gjøres med det gamle steingjerdet som sannsynlig ville bli krysset når rørgrøft skal etableres mot topp sjakt.

Dersom steingjerdet må krysses med grøftetrasé, vil steingjerdet bli plukket ned og remontert etter at rør er lagt og grøft gjenfylt.

Vi vil også påpeke et forhold som vi mener vil gi en positiv effekt ved at flommer i Godviksbekken blir redusert ved en utbygging. Grunneier og hytteiere i området har registrert at tidligere store flommer har ført til at større steiner har forflyttet seg ned i bekken fra de øvre delene av vassdraget etter som de er blitt "vasket" frem. Dette oppfattes i dag som en trussel mot hyttebebyggelsen langs bekken på nedsiden av riksvegen. Ved å redusere flommen i bekken med en avskjærende kanal, vil risikoen for steinsprang langs bekkeløpet mot riksveg og hyttebebyggelse bli betydelig mindre. Ustabile steiner i elveleiet vil også over tid gro fast og bli en mindre trussel.

6. Utløpsplassering fra kraftstasjonen

I forbindelse med at konsesjonssøknaden har vært ut på høring, er det kommet inn merknader på at utløpet "bør" ligge slik at vannet føres tilbake til elven før det slippes ut i fjorden. Årsaken til at utløpsvannet ikke er ført tilbake til elva som et alternativ i konsesjonssøknaden, er at man ved de tekniske befaringer ikke har registrert fjell i den nedre del av Grytneselva. Det er derimot registrert store løsmasseavsetninger i elvefare, ref. sandtaket på oversiden av riksvegen hvor Grytneselva krysser veien som bekrefter denne observasjonen. Da et alternativ i fjell vil kreve et utløp inn mot Grytneselva, har vi lagt bort dette alternativet da det rent teknisk vil bli svært krevende og kostbart. Vi vil også påpeke at et evt. alternativ med utløp i Grytneselva, sannsynlig ville medført et betydelig terrenginngrep for få avdekket løsmasser til fjell. Å løfte høyden på utløpet i Grytneselva til "sikre" grunnforhold med synlig fjell, er ikke et realistisk utbyggingsalternativ."

Sweco ble i epost av 15.06.09 fra NVE spurt om tall for produksjon med og uten overføring av Godvikbekken og Breivikbekken. Følgende tall ble lagt frem i epost av 17.06.09:

		Med overføring	Ingen overføring
Middelvannføring	m ³ /s	0,53	0,37
Produksjon	GWh/år	18,7	13,2
Utbyggingskostnad	mill. NOK	62,4	59,1
Utbyggingspris	NOK/kWh	3,3	4,5

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Nesset Kraft AS som sammen med berørte grunneiere har inngått avtale om et samarbeid om utbygging og drift av et kraftverk for utnyttelse av fallet i Grytneselva. Avtalen innebærer at grunneierne gir Nesset Kraft AS rett til bygging og drift av et kraftverk.

Om søknaden

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Grytneselva kraftverk i Grytneselva, en elv som renner ut i Eresfjorden i Nesset kommune. Videre er det søkt om tillatelse til overføring av Godvikbekken og Breivikbekken til inntaket til Grytneselva kraftverk via en ca. 1200 m lang, åpen kanal. Denne vil også fange opp mindre bekkedrag som drenerer naturlig til Grytneselva.

Kraftverket er planlagt med en effekt på 5,9 MW og en beregnet produksjon på 7 GWh i perioden 01.10 – 30.04 og 11,7 GWh i perioden 01.05 – 30.09, til sammen 18,7 GWh.

Det foreslås slipp av minstevannføring i Grytneselva på 40 l/s i tiden 01.05 – 30.09 og fritak for minstevannføringspålegg resten av året. Det er ikke foreslått minstevannføringslipp i bekkene som skal overføres.

Beskrivelse av området

Det planlagte prosjektet berører Grytneselva, Godvikbekken og Breivikbekken, alle med utløp i Eresfjorden, ca. 5 km fra Eidsvågen.

Grytneselva har ved inntaket et nedbørfelt på 7,8 km² inkludert overføringene av Godvikbekken og Breivikbekken. Det er flere mindre vann i nedbørfeltet hvorav Storvatnet (832 moh.) er det største.

Prosjektområdet er vurdert å ha middels verdi for biologisk mangfold og friluftsliv og liten til middels verdi for fagtema som landskap, inngrepsfri natur og kulturminner. For fugler og pattedyr har prosjektområdet middels til stor verdi.

Kartleggingen av biologisk mangfold i prosjektområdet avdekket en prioritert naturtype, gråor - heggeskog. Denne naturtypen har to spesielt viktige utforminger, flommarksskog og liskog/ravine. Ingen av disse utformingene ble påvist. Det er ingen større fosser med jevnlig produksjon av fosserøyk i de tre elvene. Typisk fosserøykvegetasjon mangler derfor. I prosjektområdet finnes det lokalt viktige områder for rådyr og lokalt-regionalt viktige områder for hjort. Den sårbare arten dvergspett er registrert i området. Det er potensial også for andre sårbare eller truede fuglearter i området.

Inntaksområdene til Grytneselva, Godvikbekken og Breivikbekken ligger i et relativt åpent og flatt fjellandskap, ovenfor tregrensen. Fra inntaksområdet renner Grytneselva i en relativt bratt elvedal. Området flater noe ut der Grytneselva renner ut i Eresfjorden. Godvikbekken og Breivikbekken renner i et bratt fjellandskap før utløp i Eresfjorden.

Det er ikke registrert bestander av laks eller sjørørret i de tre elvene. Forholdene i nedre del av Grytneselva tilsier at det kan være sjørørret der. Det er trolig bare i Grytneselva at det kan finnes stasjonær ørret.

Eksisterende inngrep i vassdraget

To høyspentlinjer, en fra Brandhol til Grytten og en fra Viklandet til Aukra passerer de planlagte inntaksområdene for Grytneselva kraftverk.

Det er enkelte skogsveier i nedre del av prosjektområdet, og det ligger et massetak rett nord for Grytneselva. Riksvei 660 som går langs Eresfjorden krysser de tre elvene.

Teknisk plan

Reguleringer

Det skal ikke foretas reguleringer.

Overføringer og terskler

Godvikbekken og Breivikbekken skal overføres til Grytneselva. Inntakene blir på kote ca. 638 i Godvikbekken og på kote ca. 630 i Breivikbekken. Overføringen skal skje via åpen kanal. Kanalen planlegges dimensjonert for at 225 % av middelvannføringen til de to bekkene skal overføres til inntaket i Grytnesbekken. Middelvannføringen i de to bekkene er beregnet til $0,08 \text{ m}^3/\text{s}$ (80 l/s).

I tillegg vil flere små bekker på veien mot Grytneselva bli ledet inn på kanalen. Kanalen blir ca. 1,2 km lang og 0,8 m bred og 0,5 m dyp. Ved overføringspunktene i Breivikbekken, Godvikbekken og de andre mindre bekkene er det planlagt terskler. Disse skal utføres med overløp slik at flommer kan gå i det naturlige bekkeleiet.

Inntak

Inntaket i Grytneselva skal etableres på kote ca. 617. Det planlegges en kombinert betong- og fyllingsdam. Dammen var i utgangspunktet planlagt ca. 4 m høy og 40 m bred. I brevet om avklaringer og presiseringer etter befaringen i 2008, ber søker om en oppjustering av damhøyden til 6 m. Søker begrunner dette med at inntaket må flyttes litt ned i elven i forhold til det som er omsøkt og at inntaket må tilpasses inntaket i Godvikbekken og høydeutgang i terrenget på rørtraseen fra inntaksdammen. Stein og fyllingsmasser ved damstedet skal benyttes i bygging og forblending av dammen. Det er ikke planlagt noe magasin i forbindelse med utbyggingen. Det planlegges et lite lukehus ved dammen.

Rørgate

Det foreligger to alternativer for vannveien.

Alternativ A.

Vannveien frem til kraftstasjonen for alternativ A er planlagt til å bli 2600 m lang.

Fra inntaket i Grytneselva skal det legges rør i en kombinert jord- og fjellgrøft frem til boret sjakt. Grøften blir 1490 m lang, mens røret blir litt lenger i og med at det skal fortsette noe ned i sjakten. Sjakten blir 485 m lang. Ved enden av sjakten på kote 35 er det planlagt et 20 m lang sandfang før vannveien fortsetter i et stålrør i tunnel og videre i et kort parti med rør i grøft frem til kraftstasjonen i dagen. Tunnelen blir 590 m lang med et tverrsnitt på $12,5 \text{ m}^2$. Fra kraftstasjonen er det planlagt at vannet skal gå i rør i grøft under riksvei 660 og ned til sjøen.

Alternativ B

Vannveien frem til kraftstasjonen for alternativ B er planlagt til å bli 2000 m lang.

Fra inntaket i Grytneselva skal det legges rør i en kombinert jord- og fjellgrøft frem til boret sjakt. Grøften blir 1490 m lang, mens røret blir litt lenger i og med at det skal fortsette noe ned i sjakten. Sjakten blir 510 m lang. Fra enden av sjakten på kote 25 er det planlagt et 20 m langt sandfang og en betongpropp før kraftstasjonen. Fra kraftstasjonen fortsetter vannveien i rør i tunnel frem til rør i grøft før utløpet i sjøen. Tunnelen blir 590 m lang med et tverrsnitt på $12,5 \text{ m}^2$.

Kraftstasjon.

Det foreligger to alternativer for kraftstasjon.

Alternativ A

Kraftstasjonen i alternativ A er forutsett lagt i dagen med turbinsenter på kote 25. Den planlegges plassert i Breivika. Utløpet fra kraftstasjonen skal gå i rør under riksvei 660 og ned i sjøen. Stasjonen vil få en grunnflate på 120 m^2 og skal tilpasses eksisterende terreng.

Alternativ B

Kraftstasjonen i alternativ B er forutsatt lagt i fjell med turbinsenter på kote 25. Den er planlagt utført enkelt som en nisje i tunnelen.

Midlere årsproduksjon er beregnet til 18,7 GWh for begge alternativ. Kraftverket skal utnytte en fallhøyde på 592 m. Maksimal slukeevne er $1,19 \text{ m}^3/\text{s}$ og minste slukeevne er $0,06 \text{ m}^3/\text{s}$ for begge alternativ. Middelvannføringen i vassdraget inklusive overføringene er beregnet til $0,53 \text{ m}^3/\text{s}$. Slukeevnen blir 225 % av middelvannføringen.

Elektriske anlegg

Grytneselva kraftverk skal tilknyttes en eksisterende transformator ca. 100 m ovenfor riksvei 660 ved Grytneselva. Det vil gå en ca. 400 m lang jordkabel fra kraftverket til transformatoren. Det er utbygger, Nesset Kraft AS, som er netteier i området. For alternativet med kraftstasjon i dagen skal det plasseres en transformator ved siden av kraftstasjonsbygningen. For alternativet med kraftstasjon i tunnel, vil transformatoren bli plassert rett utenfor påhugget.

Veier

For alternativ A planlegges det en permanent vei på 75 m fra riksvei 660 til kraftstasjonen og videre opp til påhugg tunnel. For alternativ B planlegges det en permanent vei på 75 m fra riksvei 660 til påhugg tunnel.

Det er ellers ikke planlagt å bygge permanente veier i forbindelse med bygging av dam og inntak. Nødvendige maskiner skal tas inn langs en trasé som tidligere er benyttet i forbindelse med bygging av ny 400 kV.

Det planlegges etablert en midlertidig anleggsvei på 400 – 500 m fra massetak til inntaket i Grytneselva. Ved inntaksdammen deler den midlertidige anleggsveien seg i to. Det ene veien følger rørtraseen frem til toppen på sjakten, og blir ca. 1500 m lang. Den andre veien følger traséen til overføringskanalen som starter i Godvikbekken. Denne anleggsveien blir ca. 1200 m lang. Både fra rørtraseen mot sjakten og i traseen for overføringskanalen er det store mengde stein som må fraktes bort.

Etter at anleggsarbeidet er ferdig skal terrenget tilbakeføres til dagens situasjon.

Massetak og deponi

Søker antar at det finnes egnet masse i ravineområdet ca. 300 – 500 m oppstrøms inntaket i Grytneselva. Antatt massebehov ligger mellom 3 000 og 5 000 m³.

Det er behov for et deponi i øvre del av utbyggingsområdet. Søker har ikke foreslått noen lokalisering. Dette må avklares i detaljplanen.

Massene fra boret sjakt, tunnel og jord-fjellgrøft vil utgjøre ca. 20 000 m³ for alternativ A og ca. 28 000 m³ for alternativ B. De massene som ikke blir brukt i anlegget skal deponeres på egnet sted ved påhugget til tunnelen. Det er forutsatt at tippen får en gjennomsnittlig høyde på 5 m.

Hydrologiske virkninger

Nedbørfeltet ved inntaket på kote 617 i Grytneselva er oppgitt til 7,8 km². Overføringen av Breivikbekken og Godvikbekken er da inkludert. Vannføringen i Grytneselva i et middelår preges av vårflommer i perioden mai-juni og høstflommer i november. Også tidligere på høsten kan det oppstå flomsituasjoner.

Årlig middelvannføring ved inntaket er beregnet til 0,53 m³/s, inkludert de to overføringene. Uten overføringer er middelvannføringen beregnet til 0,37 m³/s. Maksimal slukeevne for kraftverket er 1,19 m³/s, noe som utgjør 225 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til 0,06 m³/s.

Alminnelig lavvannføring i Grytneselva er beregnet til 0,04 m³/s, dvs. 40 l/s. 5-persentilverdien for sommer og vinter er beregnet til henholdsvis 0,14 m³/s (140 l/s) og 0,04 m³/s (40 l/s). Man ser av dette at alminnelig lavvannføring tilsvarer 5-persentil for vintersesongen.

Overføringskanalen er dimensjonert for at 225 % av middelvannføringen i de to bekkene blir overført til inntaket i Grytneselva. Middelvannføringen i hver av de to bekkene er beregnet til 0,08 m³/s, dvs. 80 l/s. Maksimal kapasitet i kanalen blir da 360 l/s.

Varighetskurven for vannføring over året viser at i 20 % av sommersesongen og 4,5 % av vintersesongen vil vannføringen i vassdraget være større enn slukeevnen i kraftverket, dvs. at det er overløp over inntaket i Grytneselva.

Når det ikke er overløp over inntakene vil det være eventuell pålagt minstevannføring og naturlig tilsig fra restfeltet som vil prege vannføringene i de tre berørte elvene. Det kan være overløp i sidebekken/ene uten at det er overløp ved inntaket i Grytneselva, selv om det vanligvis vil være sammenfallende så lenge dimensjonen for overføringsvatnet er relativt lik slukeevnen i kraftverket.

Restfeltet i Godvikbekken og Breivikbekken er beregnet til 0,5 km² med en middelvannføring på 0,02 m³/s.

Det er ikke bare Godvikbekken og Breivikbekken som skal overføres til inntaket i Grytneselva. Andre mindre bekkedrag skal også føres inn på kanalstrekningen fra Godvikbekken til Grytneselva. Det dreier seg i hovedsak om bekker som drenerer til Grytneselva. Fraføring av bekkene vil til en viss grad påvirke restvannføringen i Grytneselva.

Produksjon og kostnader

Årsproduksjonen i kraftverket er beregnet til 18,7 GWh, fordelt på 11,7 GWh om sommeren og 7,0 GWh om vinteren. For alternativ A er kostnadene beregnet til 62,4 mill kr og for alternativ B 62,1 mill kr. Utbyggingsprisen for begge alternativer er 3,3 kr/kWh.

NVE har kontrollert kostnadsoverslaget opp mot eget kostnadsgrunnlag for små vannkraftanlegg indeksjustert til prisnivå 1.1.2007, og har kommet frem til om lag samme utbyggingskostnad som søker. Det er foretatt en forenklet produksjonsberegning ut fra varighetskurver i søknaden, og dette stemmer bra overens med søkers beregnede produksjon.

I forhold til ressursutnyttelsen til omsøkt prosjekt og alternative utbyggingsløsninger for elven har NVE ingen innvendinger.

I tråd med energiloven er det utbyggerens eget ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det er fem grunneiere (fire g.nr./b.nr.) og fallrettighetshavere i prosjektet. Disse eier både aktuelle fall og areal som blir berørt av prosjektet.

Nesset Kraft AS og grunneierne har inngått avtale om et samarbeid om utbygging og drift av Grytneselva kraftverk.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Arealene for kraftstasjon, rørgate og inntak ligger i LNF- område. Nesset kommune har i sitt vedtak av 06.09.07 gitt dispensasjon fra kommuneplanens arealdel til bygging av kraftverket.

Samlet plan (SP)

Prosjektet er ikke tidligere behandlet i Samlet Plan og er under gjeldende grense for behandling.

Verneplan for vassdrag

Ingen av de tre elvene omfattes av verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder

Grensen for det inngrepsfrie området på østsiden av Eresfjorden blir i vest definert av to kraftlinjer. De to inntakene i Breivikbekken og Godvikbekken blir liggende i traséen for kraftlinjen og vil ikke påvirke det inngrepsfrie området. Inntaket i Grytneselva blir liggende ca. 700 m fra det inngrepsfrie området og vil redusere arealet noe.

Nasjonale laksevassdrag

De tre elvene er ikke nasjonale laksevassdrag og drenerer heller ikke til nasjonal laksefjord.

Andre verneområder

Det er ingen vernede eller planlagt vernede områder i nedbørfeltet til Grytneselva, Godvikbekken eller Breivikbekken.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort og sendt på høring til Nesset kommune, Møre og Romsdal fylke, andre statlige forvaltningsorgan og interesseorganisasjoner. NVE har befart området sammen med søker. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentarer. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i uttalelsene.

Nesset kommune kan tilrå at Grytneselva blir bygd ut med tanke på kraftproduksjon selv om utbyggingskostnadene er på grensen av det forsvarlige med dagens strømpris (pr. 06.09.07). Kommunen skriver at det er små forskjeller mellom de to alternativene når det gjelder konsekvenser for miljøet og vil ikke legge føringer for hvilket alternativ som skal velges. Kommunen ber om at det blir tatt hensyn til vannforsyningene til to hytter og krever at blir det bygget klopper over overføringskanalen. Kommunen skriver videre at det bør vurderes nøye om massedeponiet bør legges i det nærliggende sandtaket. Dersom deponiet blir liggende ved Breivikbekken må utbygger sørge for at det blir minst mulig synlig. Kommunen gir dispensasjon fra kommuneplanen til tiltaket.

Møre og Romsdal fylke går ikke imot bygging av kraftverk i Grytneselva, men har flere merknader til prosjektet. Fylket tilrår at det blir satt krav om helårlig minstevannføring i Grytneselva og ikke bare i sommerhalvåret. Dersom Breivikbekken og Godvikbekken skal overføres bør det også settes krav om minstevannføring i disse. Fylket skriver videre at viktig skogstyper som er registrert i prosjektområdet bør vises på kart og verdisettes. Fylket skriver videre at dersom det blir gitt tillatelse til bygging av overføringskanal må det stilles krav om god landskapstilpasning. Fylket mener at det bør redegjøres for et alternativ med kraftstasjon nær Grytneselva og tilbakeføring av vann til denne elven. Muligheten for plassering av overskuddsmasser i eksisterende massetak må også utredes. Fylket skriver til slutt at prosjektet ikke krever behandling etter lakse- og innlandsfiskloven eller forurensningsloven.

Sametinget har ingen spesielle merknader til prosjektet.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulemper

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og ulempene/skadene ved det planlagte tiltaket.

Fordeler

- En utbygging som planlagt vil etter søkers beregning gi ca. 18,7 GWh i ny årlig strømproduksjon.
- Tiltaket vil gi inntekter til involverte grunneiere, utbygger, kommune og stat.
- Tiltaket vil kunne bidra til verdiskaping og opprettholdelse av bosetting.

Ulemper

- Tiltaket vil føre til redusert vannføring i Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken. Dette er negativt for landskapet og for vanntilknyttet plante- og dyreliv.
- Tiltaket vil medføre fysiske inngrep i et åpent terreng over skoggrensen.
- Tiltaket kan være negativt for bruken av området i friluftssammenheng.

NVEs vurdering

Neset Kraft AS har søkt om tillatelse til å bygge kraftverk i Grytneselva.

Neset kommune støtter søknaden fra Neset Kraft AS og forutsetter gjennomføring av avbøtende tiltak når det gjelder vannforsyning og friluftsliv. Møre og Romsdal fylke går ikke i mot søknaden, men har en del merknader. Fylket mener blant annet at det må settes krav om minstevannføring i alle de tre berørte elvene og at alternativ med kraftstasjon nær Grytneselva og tilbakeføring av vann til denne elven må utredes. Både kommunen og fylket mener at muligheten for plassering av overskuddsmasser i eksisterende massetak må utredes.

Hydrologi

En utbygging av Grytneselva med kraftverksutløp til sjøen vil innebære at hele strekningen fra inntaket vil få sterkt redusert vannføring store deler av året. I og med at deler av restfeltet blir tatt inn i overføringskanalen vil det i hovedsak være minstevannføringen som bidrar med vannføring i Grytneselva. I sommersesongen vil det være overløp over inntaket i Grytneselva i 20 % av tiden.

I søknaden foreslås det å slippe en minstevannføring på 40 l/s i perioden 01. mai til 30. september. Resten av året skal det ikke slippes minstevannføring. Søker har beregnet 5-persentilverdiene for sommer- (01. mai – 30. september) og vintervannføring (01. oktober – 30. april) til henholdsvis 140 l/s og 40 l/s. Den omsøkte minstevannføringen i sommersesongen tilsvarer alminnelig lavvannføring og 5-persentil vintervannføring. En minstevannføring som omsøkt vil ikke være representativ for lavvannføringer om sommeren.

De to bekkene Breivikbekken og Godvikbekken skal overføres til Grytneselva og vil også få sterkt redusert vannføring store deler av året. Dette gjelder også mindre bekker som skal tas inn i overføringskanalen.

Vanntemperatur og isforhold

Søker forventer at tiltaket får liten negativ konsekvens for vanntemperatur, isforhold og lokalklima i Grytneselva. Om vinteren vil reduserte flommer føre til mer stabile forhold for is og sne. Redusert vannføring forventes å gi noe raskere avkjøling og lavere vanntemperatur om vinteren og noe raskere oppvarming og høyere temperatur om sommeren. Forskjellene antas likevel å være marginale.

Grunnvann, flom og erosjon

Søker forventer at tiltaket får liten negativ konsekvens for grunnvann, flom og erosjon i Grytneselva.

Både i Grytneselva, Godvikbekken og Breivikbekken blir flommene redusert i antall og størrelse. Hvis kraftverket står og det blir flom vil flommen i Grytneselva øke i og med overføringen av vann fra

Godvikbekken og Breivikbekken. Tatt i betraktning at maksimal overløpskapasitet er 360 l/s er vi av den oppfatning at dette vil ha mindre betydning.

Reduserte flommer kan være positivt i forhold til mindre massetransport ned mot hytter i en av sidebekkene.

Landskap, friluftsliv og inngrepsfrie områder (INON)

Landskap og inngrepsfrie områder

Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken vil etter utbygging få betydelig redusert vannføring og dermed redusert funksjon som landskapselement.

Landskapskvaliteten til den planlagt utbygde delen av Grytneselva vil bli vesentlig forringet som følge av sterkt redusert vannføring. Imidlertid går elven for en stor del i en dyp elvedal med lite innsyn. Landskapsopplevelsen vil bli sterkest påvirket i øverste del av tiltaksområdet, i området rundt den gamle seteren på nordsiden av elven og ved utløpsområdet ved Eresfjorden. Nedre del av Grytneselva er synlig fra riksvei 660 og fra et mindre parti av Eresfjorden. Den nedre delen av prosjektområdet er synlig fra en større del av fjorden,

Landskapskvalitetene til Breivikbekken og Godvikbekken vil bli mer redusert i og med at disse renner nedover bratte fjellsider med vidt innsyn. Fjellpartiet som bekkene renner i er synlig fra store deler av Eresfjorden.

Det planlegges bare slipp av minstevannføring i Grytneselva i sommersesongen. Den omsøkte minstevannføringen representerer en vintervannføring og vil derfor ikke være representativ for vannføringen om sommeren. NVE mener at en større minstevannføring om sommeren vil bidra til å opprettholde Grytneselva som et landskapselement. I Breivikbekken og Godvikbekken planlegges det ikke slipp av minstevannføring. NVE mener at det som et minimum må slippes en minstevannføring i disse to bekkene i sommersesongen. Dette vil bidra til at bekkenes funksjon som landskapselement til en viss grad kan opprettholdes.

Den åpne kanalen blir et varig inngrep i terreng over tregrensen. Kanalen vil bli delvis synlig fra fjellområdene vest for Eresfjorden om enn på noe lang avstand. En åpen kanal vil by på flere utfordringer i driftsperioden. Erosjon og utglidninger av torv i kanalen kan bli et mer eller mindre permanent drifts- og vedlikeholdsproblem. Det er imidlertid begrenset med myr innenfor tiltaksområdet. Eventuell overtopping av kanalen vil kunne føre til skader på omkringliggende terreng. NVE mener likevel at en overføring i åpen kanal fremfor i rør lar seg forsvare. Samlet sett vil en åpen kanal bety mindre inngrep i anleggsperioden og dermed mindre konsekvenser for landskapet enn ved å legge overføringen i rør. Det blir en smalere inngrepsbredde langs traseen. NVE vil gi strenge føringer for utførelse og utforming av kanalen dersom det blir gitt konsesjon.

Alternativ B med kraftstasjon i fjell vil redusere terrenginngrepene i nedre del av prosjektområdet.

Dammer og inntak skal bygges veiløst. Nødvendige anleggsveier blir midlertidige og terrenget skal settes i stand etter anleggsperioden. På sikt vil berørt terreng revegeteres naturlig og konsekvensene for landskapet blir små etter vårt syn. Vi har også lagt vekt på at mye av traseen er i eksisterende trase for 420- kV kraftlinje. I en slik trase er landskapsverdien i utgangspunktet noe mindre.

Det planlagte massedeponiet i nærheten av tunnelpåhugget blir et godt synlig inngrep. NVE mener at eksisterende massetak/sandtak må kunne være et alternativt deponi. Dette vil i så fall redusere

summen av inngrep i tiltaksområdet. En slik løsning forutsetter at det kan inngås avtale med eieren av massetaket.

Reduksjonen av området med inngrepsfri natur sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep) er ikke beregnet, men er uansett liten og etter vår mening av mindre betydning. Området som blir påvirket inngår ikke i Fylkesdelplan for inngrepsfrie områder (Møre og Romsdal fylkeskommune 2001).

Friluftsliv

De øvre delene av prosjektområdet er godt egnet som turområde. Det går en velbrukt sti fra riksveien opp til Hjellsetra og Breidviksetra på sørsiden av Grytneselva. Den nederste delen av området fra riksveien og ned til sjøen er godt egnet til friluftsmål og blir benyttet av folk som bor eller som har hytte på og ved Grytneset.

Det foregår jakt på småvilt og hjortevilt i området. I følge Nesset kommune blir det ikke fisket verken i Grytneselva, Breivikbekken eller Godvikbekken. Årsaken til dette er trolig at det enten ikke finnes fisk i det hele tatt (de to bekkene) eller at oppgangen av fisk er sporadisk og ustabil (Grytneselva).

Byggingen av kraftverket fører med seg fysiske inngrep i naturen og redusert vannføring i tre elver. Dette vil påvirke friluftslivet gjennom endret landskapsopplevelse. I anleggsperioden vil fugl og pattedyr i området kunne bli skremt.

Byggingen av Grytneselva kraftverk vil etter NVEs oppfatning påvirke friluftslivet gjennom endret landskapsopplevelse i prosjektområdet. Det er særlig redusert vannføring og overføringskanalen som vil medvirke til dette. Området vil kunne bli mindre attraktivt i tursammenheng. Den åpne kanalen kan bli en vandringsbarriere for både folk og dyr. Søker er villig til å bygge klopper over overføringskanalen. Dette vil avhjelpe situasjonen noe og kan uansett pålegges i medhold av standardvilkår. Forstyrrelser av jaktbart vilt vil vært begrenset til anleggsperioden. Minstevannføring i de tre elvene vil bidra til at konsekvensene for friluftslivet blir redusert.

Biologisk mangfold og naturtyper

Kartlegging av biologisk mangfold og naturtyper er foretatt ved de aktuelle inntaksområdene i Brevikbekken og Godvikbekken, langs aktuell trasé for overføringskanalen frem til inntaket i Grytneselva og langs aktuell vannvei på sørsiden av Grytneselva fra inntaksområdet til punktet der tunnelåpningen er planlagt. Fremkommelige deler langs Grytneselva fra kote 280 til utløp i sjøen og området for eventuell kraftstasjon i dagen er også kartlagt. Det er ikke foretatt kartlegging langs de to bekkene, trolig grunnet dårlig fremkommelighet.

Forholdene i og rundt Grytneselva danner ikke grunnlag for naturtypen bekkekløft med spesielt fuktighetskrevede arter. Det er ingen større fosser med jevnlig produksjon av fosserøyk her, og elven er til dels vendt mot sørvest slik at solinnstråling og vindeksponering er betydelig. Selv om det ikke er foretatt registreringer av biologisk mangfold langs Breivikbekken og Godvikbekken, er det rimelig å anta at tilsvarende forhold som for Grytneselva også gjelder for disse.

Kartleggingen av biologisk mangfold avdekket bare en prioritert naturtype, gråor-heggeskog. Denne hadde imidlertid ikke noen av de spesielle utformingene som er flommarkskog og liskog/ravine. I følge rapporten om biologisk mangfold er ingen av de registrerte vegetasjonstypene regnet som spesielt sjeldne, sårbare eller viktige.

Tiltaket vil ikke få konsekvenser for prioriterte naturtyper.

Lav, sopp, moser og karplanter

Under kartleggingen av biologisk mangfold ble det ikke registrert truede eller sårbare arter av lav, sopp, moser eller karplanter. Alm ble registrert og har status nær truet i Norsk Rødliste 2006.

I nedre del av prosjektområdet er det i følge rapporten om biologisk mangfold innslag av varmekjære treslag som osp, alm og ask. Møre og Romsdal fylke skriver i sin høringsuttalelse at alm og ask er indikatorarter for den prioriterte naturtypen rik edelløvskog.

Der kraftstasjonen er planlagt plassert i Breidvika er det en mindre skogteig dominert av ask. Inngrep i denne unngås ved å legge kraftstasjonen i fjell (alternativ B).

Byggingen av Grytneselva kraftverk vil, i og med at store deler av vannveien går i tunnel, føre til at omfanget av inngrep i naturen blir mindre enn for kraftverk der rørgaten legges nedgravd i dagen. Terrenginngrepene blir størst helt øverst ved de tre inntakene, overføringskanalen og rørgaten fra inntaket i Grytneselva til sjakten. I nedre del vil kraftstasjonen (alternativ A) og utløpskanalen bli tydelige terrenginngrep.

Konsekvensene for temaet blir etter NVEs vurdering liten og ivaretatt med kraftstasjonen i fjell.

Vilt

I følge artskartet til Artsdatabanken er det registrert dvergspett i området. Arten har status som sårbar på rødlisten. I følge rapporten om biologisk mangfold er det potensial for flere av de truede spetteartene og for rovfugl og ugler.

Kartleggingen av biologisk mangfold ble gjennomført i oktober 2006. Dette kan være årsaken til at det ikke ble registrert for eksempel fossefall.

I kontakt med Nesset kommune får NVE opplyst at det ikke er påvist hekking av kongeørn eller hubro i eller i nærheten av prosjektområdet. En hekkelokalitet for hønsehauk finnes ca. 0,5 km utenfor prosjektområdet og vil trolig ikke bli påvirket under anleggsperioden. Dersom det viser seg nødvendig vil det blitt gitt føringer for tidspunkt for anleggsarbeidet i detaljplanen.

Byggingen av Grytneselva kraftverk berører viktige områder for rådyr og hjort. Negative konsekvenser for disse vil være begrenset til anleggsperioden.

Fisk og bunndyr

Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken er ikke registrert som laks- og sjørrettførende i lakseregisteret til Direktoratet for naturforvaltning. I følge rapporten om biologisk mangfold kan det være grunnlag for sporadisk gyting av sjørret, eventuelt også laks, i nedre del av Grytneselva. I og med at vannet fra kraftstasjonen ikke skal ledes tilbake til Grytneselva, men til sjøen, vil også den nederste delen av Grytneselva få redusert vannføring. Dette vil kunne få konsekvenser for eventuelle bestander av laks og sjørret.

I notatet fra Sweco med presiseringer og avklaringer etter befaringen i 2008 går det frem at årsaken til at utløpsvannet ikke blir ført tilbake til Grytneselva er at man ved tekniske befaringer ikke har registrert fjell i den nedre delen av elven. Det er derimot registrert store løsmasseavsetninger i elvefarete. Sweco antar at et alternativ med utløp til Grytneselva trolig vil føre til betydelige terrenginngrep for å få avdekket løsmasser til fjell.

I følge rapporten om biologisk mangfold er det et lite potensial for stasjonær ørret i Grytneselva. I Breivikbekken og Godvikbekken vil det kunne være perioder med lite vann og elvene er derfor lite egnet som gyte- og oppvekstområde for stasjonær ørret.

Endringer i vannføring vil påvirke livsbetingelsene for bunndyr. Vannkvalitet, næringsforhold, substratet, vannhastighet og oksygeninnhold er faktorer som endrer seg når vannføringen endres. Livssyklusen til blant annet døgnfluer, steinfluer og vårfluer kan være ettårig, flerårig eller bestå av mange generasjoner pr. år. En viss vannføring gjennom hele året er derfor nødvendig for at artene skal kunne gjennomføre livssyklus. Undersøkelser har vist at fravær av vann i vinterhalvåret fører til at flere arter ikke klarer å gjennomføre livssyklusen. Endringer av vannføringen kan derfor få konsekvenser for sammensetningen av bunndyrfaunaen. Undersøkelser har vist at redusert vannføring fører til at forekomster av små former/arter øker, mens store former/arter avtok eller forsvant helt. Men den viktigste direkte effekten er endringer i vanddekket areal som fører til mindre produksjon av bunndyr.

Endringer i bunndyrfaunaen i Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken vil påvirke alle de artene som livnærer seg av bunndyr. Spesielt vil fisk i Grytneselva og fossefall kunne bli berørt. Slipp av minstevannføring vil være et viktig avbøtende tiltak.

Oppsummering

Grytneselva kraftverk vil gi ca. 18,7 GWh i ny årlig produksjon slik planen foreligger. I tillegg vil tiltaket kunne bidra til lokal verdiskapning og til opprettholdelse av næringsgrunnlag og lokal bosetting.

Ulempene er først og fremst knyttet til redusert vannføring i Grytneselva, Breivikbekken og Godvikbekken, til overføring av de to bekkene i åpen kanal og til massedeponiet. Slipp av minstevannføring i Grytneselva hele året og i sommersesongen i Breivikbekken og Godvikbekken vil bidra til at elvenes betydning som landskapselement til en viss grad kan opprettholdes. Minstevannføring vil sikre livsbetingelser for vanntilknyttet plante- og dyreliv.

Terrenginngrepene i form av inntak, overføringskanal og rørgate er planlagt ovenfor tregrensen i et åpent terreng. Dersom anleggsarbeidet gjennomføres på en skånsom måte, og de midlertidige veiene tilbakeføres, vil inngrepene etter vår oppfatning være akseptable.

For å redusere omfanget av inngrep i terrenget skal kraftstasjonen bygges i fjell etter alternativ B ved en ev. konsesjon. Videre må overskuddsmasser fra tunneldrift og anleggsarbeid i nedre del av prosjektområdet fortrinnsvis deponeres i eksisterende massetak, dersom det kan inngås avtale med grunneier. Alternative områder for deponi vil være et tema i arbeidet med detaljplaner for miljø og landskap.

Konklusjon

Etter en helhetlig vurdering er NVE kommet til at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nesset Kraft AS konsesjon etter vannressursloven § 8 til bygging av Grytneselva kraftverk og til overføring av Breivikbekken og Godvikbekken. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Forholdet til energiloven

Søknaden omfatter tilknytning til eksisterende 22 kV nett med en ca. 400 m lang jordkabel fra kraftverket til tilknytningspunkt.

Nesset Kraft AS er områdekonsesjonær og vil selv stå for bygging og drift av anlegget. NVE finner det ikke nødvendig med egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV-nettet. Nødvendig høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Nesset Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1, vannslipp

Nesset Kraft AS har foreslått en minstevannføring i Grytneselva på 40 l/s i perioden 01.05 – 30.09 og ingen minstevannføring resten av året. Det er ikke foreslått minstevannføring i Godvikbekken og Breivikbekken.

Middelvannføringen ved inntaket i Grytneselva er beregnet til 0,53 m³/s (inkludert Godvikbekken og Breivikbekken). Alminnelig lavvannføring er oppgitt til 40 l/s, mens 5-persentilverdiene for sommer (01. mai – 30. september) og vintervannføring (01. oktober – 30. april) er beregnet til henholdsvis 140 l/s og 40 l/s. For Godvikbekken og Breivikbekken er det beregnet alminnelig lavvannføring til 6 l/s og en 95-persentil helårsverdi på 9 l/s.

Møre og Romsdal fylke krever at det må slippes en minstevannføring hele året i Grytneselva dersom det gis konsesjon til bygging av kraftverket. Ved konsesjon til overføringene uttales det fra fylket at det også er nødvendig med minstevannføring i disse, uten at det er nærmere spesifisert om dette gjelder hele eller deler av året.

Grytneselva

Den foreslåtte minstevannføringen i sommersesongen tilsvarer alminnelig lavvannføring og 5-persentil vintervannføring. En slik minstevannføring vil derfor ikke være representativ for vannføringer om sommeren.

Fravær av vannføring vil kunne føre til at antall arter av bunndyr reduseres og at enkelte arter forsvinner helt. NVE mener at en helårlig minstevannføring er påkrevet for å opprettholde livssyklus for artene av bunndyr. Dette vil også være med på å sikre leveforhold for eventuell sporadisk forekomst av anadrom laksefisk. Lavvannføringer varierer fra sommer til vinter og etter vårt syn må en minstevannføring tilstrebes å gjenspeile noe av denne variasjonen ved at minstevannføringen settes høyere i sommersesongen enn vintersesongen. Dette vil i tillegg sikre at Grytneselva til en viss grad fremstår som et landskapselement i barmarksesongen.

Det fastsettes på bakgrunn av dette følgende minstevannføring for Grytneselva:

Fra 01. mai til 30. september: 140 l/s

Fra 01. oktober til 30. april: 40 l/s

Minstevannføringskravet vil være tilsigsavhengig. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget.

Breivikbekken og Godvikbekken

For å opprettholde noe av livsvilkårene for arter av bunndyr i Breivikbekken og Godvikbekken mener NVE at det også må slippes en minstevannføring i disse to bekkene. Et krav om minstevannføring i de to bekkene kan etter vårt syn begrenses til sommersesongen. Om vinteren er vannføringen trolig så liten at kanalen tidvis fryser igjen. Da vil heller ikke Breivikbekken og Godvikbekken bidra med vann til produksjonen, og eventuelt tilsig vil renne i bekkene.

Det fastsettes derfor følgende minstevannføring for Breivikbekken og for Godvikbekken:

Fra 01. mai til 30. september: 10 l/s i hver av bekkene.

Også for disse to bekkene skal det være en tilsigsavhengig minstevannføring.

I konsesjonssøknaden er produksjonen i kraftverket oppgitt til å være 18,7 GWh. En helårlig og differensiert minstevannføring i Grytneselva vil i følge Sweco Norge gi et produksjonstap på ca. 2,4 GWh. Med minstevannføring om sommeren i Breivikbekken og Godvikbekken vil produksjonen i kraftverket bli ca. 16 GWh.

Post 4, detaljplaner

Detaljplaner for anlegget skal sendes til NVEs regionkontor i Førde for godkjenning. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. NVE vil ikke godkjenne detaljplanene før det foreligger endelig avklaring om nettilknytning og dokumentasjon på ledig kapasitet, jf. våre kommentarer foran i avsnittet "*Forholdet til energiloven.*"

Kraftverket skal ligge i fjell, jf. utbyggingsalternativ B

Overføringen av Godvikbekken og Breivikbekken kan gjøres i åpen kanal. Det vil bli lagt strenge føringer for utforming av kanalen og gjennomføring av anleggsarbeidet.

Overskuddsmasser fra tunneldrift og anleggsarbeid i nedre del av prosjektområdet skal fortrinnsvis deponeres i eksisterende massetak, dersom det kan inngås avtale med grunneier. Alternative områder for deponi blir et tema i arbeidet med detaljplaner for miljø og landskap.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

I og med at store deler av anlegget skal bygges veiløst må det utarbeides en transportplan. Nødvendige anleggsveier skal være midlertidige og må anlegges med tanke på at terrenget skal tilbakeføres.

Berøring med setervoll og gammelt steingjerde skal så langt det lar seg gjøre unngås.

Tiltaket for å dempe støy fra utløpskanalen kan være aktuelt og må utredes i detaljplanen for miljø og landskap.

Dersom det viser seg nødvendig vil det av hensyn til hekkende rovfugl bli gitt føringer for tidspunkt for anleggsarbeidet i detaljplanen.

Post 5, naturforvaltning

Dette vilkåret gir fylkesmannen anledning til både å pålegge undersøkelser og eventuelt gi pålegg om tiltak. Vi forutsetter at eventuelle pålegg om undersøkelser og oppfølgende tiltak, og kostnadene forbundet med dette, står i forhold til omfanget av tiltaket og er relatert til dette. Eventuelle pålegg om fiskeutsettinger eller andre fiskeforbedrende tiltak kan gis i medhold av vilkåret.

Vi gjør også oppmerksom på at vilkårenes post 8 gir NVE mulighet til å pålegge senere biotopforbedrende tiltak dersom det skulle vise seg å være behov for dette.

Post 6 automatisk fredete kulturminner

Møre og Romsdal fylke har ikke fremsatt krav om kartlegging av fredete kulturminner. Konsesjonæren må likevel avklare et behov for kartlegging direkte med fylket, og byggearbeidene kan ikke starte opp før fylket har gitt nødvendige avklaringer etter lovverket.

Post 7, ferdsel m.v.

Dette vilkåret hjemler pålegg om anleggelse av klopper og andre tiltak for å lette ferdselen lang og over kanalen.

Andre merknader

Møre og Romsdal fylke skriver i sin høringsuttalelse at byggingen av Grytneselva kraftverk ikke krever behandling etter forurensningsloven. Nettet Kraft AS må ta kontakt med fylket for avklaring av behovet for sedimentasjonsbasseng i forbindelse med tunneldriften og for eventuell utslippstillatelser i anleggsperioden.

Nettet kommune har i sin høringsuttalelse gitt dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. NVE antar at dette er tilstrekkelig, men dette må avklares direkte med kommunen.

Eventuell tillatelse etter vegloven for kryssing av riksvei 660 må avklares direkte med Statens Vegvesen.

NVE forutsetter at eventuelle problemer som kan oppstå for drikkevannsforsyning til hytter i området løses direkte mellom partene da dette er en privatrettslig sak.